

Коментар НРА «Рюрік» до Закону України №5519-17 від 06.12.2012 р. щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів, яким передбачається введення особливого податку на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами, які здійснюються на позабіржовому ринку

Верховною Радою України було прийнято Закон №5519-17 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів», який було зареєстровано у Міністерстві юстиції України 02.10.2012 р. за №11285. Закон набрав чинності з 01.01.2013 р.

Відповідно до Закону, особливий податок справляється у розмірі:

- 0,1% від суми операції з продажу поза фондовою біржею цінних паперів, що перебувають у біржовому реєстрі;
- 1,5% від суми операції з продажу цінних паперів поза фондовою біржею, що не перебувають у біржовому реєстрі;
- 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за укладений дериватив (контракт) поза фондовою біржею.

Також Закон передбачає зниження ставки податку на прибуток від операцій з цінними паперами з 19% до 10%.

Згідно з Законом, платником особливого податку на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами є будь-яка фізична або юридична особа-резидент або нерезидент, яка провадить операції з продажу, обміну або інших способів відчуження цінних паперів (за виключенням операцій з розміщення, погашення, викупу, конвертації, повторного продажу емітентом чи в результаті здійснення внеску до статутного капіталу) та операції з деривативами (крім державних установ та організацій, які не є суб'єктами підприємницької діяльності).

З 1 січня 2013 року платник податку визначає фінансовий результат за операціями з цінними паперами, що перебувають в обігу на фондовій біржі, окремо від фінансового результату за операціями з цінними паперами, що не перебувають в обігу на фондовій біржі. Платник податку має право відносити збиток від операцій з цінними паперами на біржі на зменшення фінансового результату в наступних фінансових періодах до повного його погашення. Збиток від позабіржових операцій має бути погашено протягом 1095 днів. Доходи, отримані від операцій з цінними паперами, які перебувають в обігу на фондовій біржі, не можуть бути зменшені на видатки або збитки від операцій з цінними паперами на позабіржовому ринку і навпаки.

Норми Закону не поширюються на операції з цінними паперами з зобов'язанням їх зворотного продажу (купівлі) (операції РЕПО). Не підлягають оподаткуванню операції з державними цінними паперами та цінними паперами, гарантованими державою; з інвестиційними сертифікатами і сертифікатами фондів операцій з нерухомістю; зі звичайними іпотечними облігаціями.

НРА «Рюрік» зазначає, що український фондовий ринок характеризується доволі низькою ліквідністю, при цьому за підсумками 2012 року близько 70% обсягу операцій на фондових біржах складають операції з облігаціями внутрішньої державної позики, які не оподатковуються. Введення податку на операції з відчуження цінних паперів може викликати деяке похвалення на біржовому ринку та збільшення обсягу торгів. З іншого боку, збільшуються витрати агентів на визначення біржового курсу та результатів котирування, що має призвести до зростання рівня комісії за надані послуги. При цьому слід зазначити, що порядок визначення біржового курсу цінних паперів передбачено Рішенням НКЦПФР №1688 «Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж». Проте можливість використання даного порядку з метою визначення ставки особливого податку на операції з відчуження цінних паперів передбачено лише Проектом Рішення НКЦПФР «Про затвердження порядку визначення біржового курсу цінного паперу». Станом на 11.02.2013 р. вищезазначений проект, оприлюднений 30 січня поточного року, перебуває на стадії обговорення.

Метою внесення змін до Податкового кодексу є комплексне вирішення проблем адміністрування податків. Норми Закону зменшують можливості щодо проведення суб'єктами підприємництва так званої «податкової оптимізації» з використанням відмінностей в податковому та бухгалтерському обліку. При цьому збільшуються витрати торговців цінними паперами на адміністрування податку.

Наразі податок на операції з відчуження цінних паперів (податок Тобіна) діє в 30 країнах з розвинутим фондовим ринком, проте вітчизняні умови залишають багато питань щодо реалізації даної ініціативи. Таким чином, цифра 3 млрд. грн., які планує отримати Міністерство доходів і зборів від оподаткування позабіржових операцій з цінними паперами, є, на думку НРА «Рюрік», дещо завищеною.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» буде відслідковувати впровадження вищевказаних змін до Податкового кодексу, а також їх вплив на діяльність українських фондових бірж та фондового ринку в цілому.

РЕЗЮМЕ

Закон України №5519-17 від 06.12.2012 р. щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів набрав чинності з 1 січня 2013 року

Законом передбачається введення особливого податку на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами, які перебувають в обігу поза біржею (0,1% від суми операції з продажу поза фондовою біржею цінних паперів, що перебувають у біржовому реєстрі, 1,5% – з продажу цінних паперів, які не перебувають у біржовому реєстрі, 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – за укладений дериватив поза фондовою біржею)

Ставку податку на прибуток від операцій з цінними паперами знижено з 19% до 10%.

Платником особливого податку на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами є будь-яка фізична або юридична особа-резидент або нерезидент, яка провадить операції з продажу, обміну або інших способів відчуження цінних паперів

Платник особливого податку окремо визначає фінансовий результат за операціями з біржовими та позабіржовими цінними паперами

Не оподатковуються позабіржові операції РЕПО, операції з державними цінними паперами, інвестиційними сертифікатами та звичайними іпотечними облігаціями

Нові правила збільшують витрати агентів на визначення біржового курсу цінних паперів, що, в свою чергу, веде до зростання ставки комісійного доходу учасників ринку. При цьому використання діючого порядку визначення біржового курсу цінних паперів з метою визначення ставки особливого податку станом на 11.02.2013 р. законодавчо не затверджено

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н. Долінський Леонід Борисович,
тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Ковальчук Олександр Сергійович,
тел. (044) 484-00-53, вн. 109